

VÁRMEGYEI KÖZÉLET

(SZOLNOK-DOBOKA)

SZOLNOK-DOBOKA VÁRMEGYEI POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

:: Megjelenik minden csütörtökön. ::
 Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rákóczi-ház.
 :: Kéziratokat nem adunk vissza. ::

Felelős szerkesztő:
Dr. BENE FERENC
 ügyvéd.

— Előfizetési ára —
 Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
 Egyes szám ára 20 fillér.

Éljen a Király!

Lelkünkben még távoli harangszó búsága csendül fájó viszhangra, szemünk fénye még megtörik a szivárgó gyászkönyvek árján, amelyet Magyarország oly bőven hullatott a nagy Király ravatalára. — ámde sziveinkben máris fölcsap a boldog reménykedésnek, a hitnek, bizalomnak, a hagyományos királyhűségnek és lovagias nemzeti érzésünknek minden szárnyalása, amellyel föltekintünk a magyar trón dicsőséges szférájába belépett új Uralkodónk, IV. Károly király nemes alakjára és derűs tekintetének kisugárzó melegségéből, nemes és jóságos egyéniségének a népszerűség varázslatos fényével övezett konturjaiból bizakodó lélekkel máris vázlatra vethetjük Magyarország eljövendő nagyságának, állami és nemzeti életünk további nagyarányu kifejlődésének körvonalait.

Már eddig is hálatelt szívvel érezzük, hogy elhatározásai, amelyek alkotmányos elhivatottságának bevezető praeludiumai képen a nagy nyilvánosság előtt életre keltek: a nagy és dicsőséges uralkodói tettekre hivatott önálló egyéniségnek valóban királyi elhatározásai, gazdagon felékesítve a

nemes léleknek, a jószívűségnek uralkodói erényeivel, amelyekből a legfelsőbb királyi kegyelemnek mindmennyi nemes virágai fakadnak!

Hazánk és a Monarchia népei történelmi nagy időket élnek s körülöttünk egész Európa lángbaborult. Népmilliók állanak állig fegyverben egy immár harmadik évforduló felé közelgő ádáz küzdelemben, amelynek éle ellenfeleink nyíltan bevallott törekvései szerint nem kevesebbre, mint a Habsburg monarchia szétdarabolására irányul.

Sohasem volt életbevágóbb szüksége az egymásra utalt konzolidáris megértésnek az állam és létérdekei szempontjából, mint eme végetlennek tetsző háboru napjaiban és soha sem volt s nem lesz időszerűbb megboldogult feledhetlen jó Királyunk végrendeleti bucsujában mindnyájunkra örökül hagyott fenséges kijelentések mélyes megértése, mint ezekben az időkben, midőn Nemzet és Király érzését világtörténelmi események forrasztják össze, amidőn egyek vagyunk a hősiesség önfeláldozásban, egyek a dynasztia és a magyar szent korona jogi és területi integritásának megvédelmezésében s elválaszthatatlanul összeforva a gyászban, a szenvedésben, valamint vitéz hadseregünk emberfeletti küzdelmekkel, fáradhatlan kitartással megvívott titáni csatáinak dicsőséges sikereiben!

A Gondviselés ereje, a nemzet lelkesedése, a hűséges Magyarországnak odaadó ragaszkodása erőt adnak annak a Férfiúnak, aki a pragmática sanctio jogán királyi erényekkel megáldva, nemsokára homlokán Szent István koronájával tényleg is átveszi Első Ferenc József dicsőséges örökét, hogy mindnyájunk áldó szeretetétől kísérve nagygyá, hatalmassá tegye e Nemzetet!

A nagy temetés.

Népmilliók könnye, nemzetek mély gyásza kísérte sirjába Első Ferenc József Ő felségét, birodalmak koronás királyát, milliós hadseregek legfelsőbb Hadurát és most midőn már bezárult mögötte a kapucinusok komor sírboltjának ajtaja, úgy érezzük, mintha még közelebb állana szívünkhez és érzéseinkhez az ő szenvedésekkel koszorúzott patriarchális alakja, s mintegy elképzelnél sem tudjuk magunkat, helyzetünket a világesemények zajos forgatagában Nélküle, aki hagyományosan beleszővődött még életében szinte legendás alakjával gondolatvilágunkba, intézményeinkbe és az új Magyarország történelmi újabb fejlődése fázisainak minden nevezetesebb mozzanataiba.

És habár a háborus viszonyok miatt Magyarországnak úgy szólva csak hivatalos képviselője jelent meg ravatalánál, — noha képen is ezerekre megy a megjelentek száma, — de a szívével, lelkével, emelkedett érzésével s a maga gyászában ott volt az

TARCA.

Gyász emlékbeszéd.

Irta és az 1916. évi november 30-án Dész város főterén megtartott kegyeletos gyászünnepeleyn elmondotta **Dr. Bene Ferenc.**

Ma, mikor ebben az órában elindul utolsó útjára immár csak volt jóságos öreg királyunk, akit életében lelkünk mély hódolatával és igaz szeretetével öveztünk: összegyűltünk itt mi is, ebbe a gyászoló gyülekezetbe, hogy tekintetünket oda fűgesszük az örökre távozó, fenséges alakjára, s egy szívünkéből szakadó bucsuszt küldjünk feléje!

Sok ezer harang zokogó hangjának érces szárnyain, már rég ott száll hófehér lelke az Ur felé.

Fáradt és megtörtteste pedig könyeink árján és fájó sóhajainkkal ime elindult immár örök pihenőjére, le a kapucinusok sírboltjába, a hová az életnek annyi fájdalmas emléke hívta és kötötte őt.

Amint pedig egy óra mulva becsattan mögötte a boltíves királyi-kripta komor ajtaja, mindaz, *ami ő volt*, a történelemé lesz, amely aranybetűkkel ír majd hosszú fejezeteket országok történetébe életéről; a kegyelet és az emlékezés pedig a mi sziveinkben állít neki örök életű emléket.

Méltó ezért e szomorú órához, hogy sziveinket hozzá emeljük és lelkünk megteljen a szomorú gyász fájdalomával és át-érezzük mindazt, ami nagy és kiváló volt életében.

Ez a csodálatosan hosszú és magasságokban járó fenséges élet pedig tele volt mindazokkal a különösen nagy méretű eseményekkel, csalódásokkal és megrázó szenvedésekkel, nagy vállalkozásokkal és világra szóló eredményekkel, aminőket csak kiválasztottaknak ad meg a sors.

Egy hosszú földi életben megadatott neki, hogy az érett kor kezdetétől a halál órájáig, lelke teljes erejével és teljes öntudatával uralkodjék és vezessen népeket és nemzeteket szinte két emberöltőn át. Megadatott, hogy érezze lelkében felbuzogni ősei nagy álmait, lássa aztán szenvedni és vérezni, majd ismét nagygyá és boldoggá lenni népeit; lásson eltűnni százados hagyományokat és rendi

szokásokat és ezek helyébe felépülni egy új modern világot. Át kellett élnie, messze világrészekben családja vérenek hullását, aztán szíve jövő reményiségének és Háza fennmaradásának megroppanását; majd meg kellett élnie a fenséges emlékezetű királynő tragikus halálát. Aztán, amint ezek után egyre jobban és jobban körülölelte őt népeinek hő szeretete és rajongása, meg kellett még egyszer zendítenie a harcok riadóját, meg kellett élnie egész világok rémületes harcát, amelyben hű népei vértük hullásával, de egyesült erővel építik újra jövendő nagyságuk alapjait. Az örök álom e nagy munka közben altatta át a halálba, át az élet küzdelmeiből, a hol annyi fény és annyi szomorúság, annyi megrázó küzdelem és annyi szelid munka, oly sok ragyogás és oly sok gyász ölelte körül nagy alakját.

De ez az óra, az elválás szomorú órája még úgy tele van fájó érzésekkel, oly közel van az eseményekhez, viszont mindannyiunk hangja oly gyöngye, szavaink oly erőtlenek, hogy az ő elmuló alakjának és eljövendő nagyságának még kibontakozó körvonalait sem rajzolhatják meg.

Az elfogulatlan történelem fogja felmérni igazi nagyságát, megértékelní és átértén

egész nemzet, melynek mérhetlen fájdalma egyaránt symbolikus kifejezést nyert a domok és bazilikák bugó harangzúgásától a legkisebb falucska ezüst csengésű harangcskájáig, amelynek megcsendült hanghullámai az áldozati tömjén illatával s a zsolozsmák szárnyain emelkedtek az Egek Úrához, királyok királyához, hogy fogadja áldó kegyelmébe megírt hű fiát, aki országainak bölcs és nagy fejedelme, népeinek valódi atyja, s az Istenről ráruházott királyi hatalomnak legnagyobb kortársai között is a legméltóbb fenkölt reprezentánsa volt!

Fájó érzéssel temetjük, emlékéit kegyelettel megőrizzük! . . .

Requiescat in pace!

* A temetés előtt.

A bécsi lakosság éjszaka nem feküdt le, hanem éjfél után előzőnlötte a temetési utvonalt a Hofburgtól a Szent István-templomig és onnan a kapucinusok templomáig. A Hofburghoz vezetõ forgalmat reggel 9 órakor elzárták. Tíz órakor bezárták a Hofburg kápolnájának kapuját és a közönséget nem bocsátottak be föbbé. Délelõtt 11 órakor a rendõrség és a katonaság kordonja felállott s temetési menet utvonalt. A százezernyi közönséget a gyalogjárókra szorították. A rendõrség minden elõvigyázati intézkedést megtett. A temetés alatt az utvonalon tilos volt ablakot és erkélyt nyitva hagyni. A menetben csak meghívottak vehettek részt.

Beszentelés a Burgban.

Kevéssel déli 1 óra után megindultak a belsõ Burg-tér felé a bécsi szegényházak, jótékony alapítványok és kolostorok tagjai az auguszínusok templomától.

A Hofburg kápolnájában Seidl dr., a Burg plebánosa szentelte be elõször a holttestet, nagy papi segédlettel, mire az udvari komornyikok fölemelték a koporsót, amely elõtt a Hofburg papsága haladt a segédkezdõ udvari káplánokkal és sekrestyésekkel. — A svájci udvarban álló halottaskocsizhoz vitték a koporsót, melyet Montenuvo fõudvarmester követett a pálcával, azután a három legfõbb udvari méltóság, a testõrkapitányok, a magyarországi udvari marsall, a fõhadsegédek, két hercegi kamarás és a szárnysegédek. A koporsó mellett nyolc nemes apród haladt égõ viaszfáklyával és az arciera magyar és darabontestõrök. A halottaskocsira emelt koporsó újabb beszentelése után Bécs városának összes templomaiban egyszerre kondulnak meg a harangok. A gyászmenet elindult.

A gyászmenet

Elõl két udvari lovász léptetett lámpással, utánuk egy eskadron lovasság és egy udvari fullajtár: ezek nyitották meg a gyászmenetet. Most egy kétfogatu udvari kocsi következett a belsõ komornyikokkal, majd egy udvari biztos lóháton, két udvari diszhintó szárny-

segédekkel, két udvari lovász lámpással, majd a hatfogatu udvari diszhintó a szárnysegédekkel. Egy kétfogatu udvari diszhintó hercegi rangban levõ kamarásokkal, egy hatfogatu udvari hintó a fõhadsegédekkel, két udvari lovász lámpással, majd hatfogatu udvari diszhintó udvari méltóságokkal, gárdakapitányokkal és a magyarországi udvari marsallal, egy másik hatfogatu udvari diszhintó a fõkamarással és udvari fõmarsallal, egy udvari diszhintó az elsõ fõudvarmesterrel és midegyik udvari diszhintó között két-két udvari lovász ment a lámpással.

Ezután következett a gyalogos testõrség egy szakasza, azután a lovastestõrség egy szakasza gyalogosan és a két darabontestõrség egy-egy szakasza tisztjeinek vezetésével. Utánuk következett lassu méltósággal

a fekete drapériás halottas kocsi a koporsóival.

Ebbe a kocsiba nyolc fekete paripa volt befogva, a kocsi két oldalán négy belsõ lakáj haladt égõ viaszfáklyákkal, továbbá négy nemes ifju, két gárdatiszt és az arciera és a magyar testõrség négy-négy katonája egy tiszttel és egy õrmeesterrel, továbbá két darabontestõrség és a lovastestõr eskadron nyolc-nyolc gárdistája, végül pedig a gyalogos testõrvezred nyolc tagja. A kocsi jobb oldalán a fõlovázmester lovagolt. A halottaskocsit az arciera testõrség brigádja és a magyar lovastestõrség brigádja, továbbá egy század gyalogos és egy eskadron lovas-katona követte.

Abban a pillanatban, amikor a halottat vivõ kocsi a svájci kapun át a Burg belsõ terére ért, amelyet éppen úgy ellepett a néptömeg, mint a külsõ teret, a Burg õrsége tisztelgett a megboldogult legfelsõbb Hadurának. Az õrség gyászfényekkel bevont zászlója utoljára hajlott meg Ferenc József elõtt.

Mikor a tulajdonképeni gyászmenet a Retenturnstrassenál levõ Mária-hidhoz ért, a menet egy része szétoszlott.

A Szent István templomban.

E közben összegyülekeztek az István templomban tartott gyászmisékre az uralkodó család tagjai, a rokonai és baráti uralkodóházak Bécsbe érkezett tagjai, a redkivüli kiküldöttek, a diplomáciai festület, a titkos tanácsosok, miniszteriumok, az udvari tisztviselõk a középponti hivatalok tisztviselõi, a tábornoki kar és a szolgálattól szabad tisztiek, a birodalmi gyûlés és a magyar országgyûlés két Házának elnökei és tagjai, Bécs és Budapest szék- és fõvárosok képviselõtestületének elnökei és más küldöttek. Rövid idõvel 3 óra elõtt érkezett az ódon székesegyház fõkapujához

Károly király és Zita királyné Öfelsége

kíséretével. Csernoch és Szmrecsányi püspökök a fõoltár jobboldalán foglaltak helyet

mindazon cselekedeteit, melyeket mi gyakran az érzelmek kristálytörésén át tudtunk csak értékelni — és a messze jövõnek ez a nagy ítélete fogja csak ragyogóvá tenni azt az igazságot, hogy a súlyos felelõsség érzésével és jóságos és emberséges szívvel gyakorolt cselekedetei, mindig abból az igaz meggyõzõdésébõl fakadtak, hogy azok népeinek javát és üdvét szolgálják.

De ebben a szomorú órában, a fájdalom érzései között is jólesik arra gondolnunk, hogy bár az a rózsás arcu ifju, aki szomorúságok és nemzeti szenvedések viharai között állt a trón lépcsõjére, — a férfikor delén, fején a szent koronával, jobbján a szent emlékeztetõ Erzsébet királynéval belépett a nemzet szívének meleg szeretetébe; ezüstös fejjel, meghajlott korrallal pedig rajongó szeretetben és megtörhetetlen egységben sorakoztatta hazánk és trónja köré az egész királyhû magyar nemzetet, amely szavára négy égtájon hullatja pirosló vérét, s hullatja ma, utolsó útjára forró könnyeit.

A fájdalom is vigasz minékünk, hogy a naggyá és erõssé lett magyar nemzet igazi értékét megismerte már a földnek minden nemzeté, és hogy ennek az erõnek és ennek a nagyságnak egyetlen forrását, a király és

a nemzet kölcsönös megértésében és szeretetében találtuk meg.

Ez a nagy történelmi igazság, mint hosszú uralmának nagy eredménye, ragyogó fehér szárnyakon rebben fel fekete ravataláról és be fogja ragyogni a felkent utódok trónjait és a jövõdõ századok minden nemzedékét.

És vigaszt ad minékünk ez órában az is, hogy nemcsak szavának tiszteletében és felséges személyének szeretetében voltunk egyek, de szívének minden nagy fájdalma, egyaránt igaz fájdalma volt ami szívünknek is. Egyetlen nagy reménységének letörésekor, nagy trónörökösünk halálakor szívünk együtt zokogott az õ fájó szívével, s Erzsébet királyné szomorú ravatalánál, az õ mélyszéges szenvedését csak a mi mérhetetlen fájdalmunk enyhítette.

A megértés és megértésbõl fakadó szeretet adott erõt Néki, hogy nagy és hosszú életének minden súlyos terhét, töretlen szívvel és töretlen lélekkel viselhette addig a messi határig, amelyet az örök természet törvénye, a kiválasztottnak megszabott.

Mert hiszen nemcsak az Ő felségesen szép és harmonikus élete, hanem uralkodásának hosszú tartama is szinte meghaladja azt az idõt, amelyet ami törekeny, izgatott

a királyi páholy alatt Tisza és Körber magyar és osztrák miniszterekkel. A bécsi és budapesti fõpolgármesterek, miután a magyar törvényhozás tagjai elkésve érkeztek, az osztrák parlament tagjai mögé kerültek.

Piffel dr. bíboros-hercegérsek a koporsóhoz lépett és beszentelte a holttestet, ami a tágas templomot az utolsó helyig megtöltõ gyászoló gyülekezetet mélyen meghatotta és áhitatos hangulattal töltötte el. A szertartás három óra után 20 perccel végzõdött.

Az udvari zenekar énekeseinek kíséretével ismét felemelték a koporsót és ugyanazzal a kísérettel, amellyel a templomba behozták, vitték ismét vissza a kocsira.

A Szent István-templomtól a kapucinus kolostorig.

A gyászoló menet elindult. Közvetlenül a halottaskocsi után a király és a királyné Öfelsége fogata következett. A királyi pár után néhány lépésre haladt a bolgár cár, Vilmos német trónörökös, mindketten magyar huszártábornoki ruhában, mellükön a Szent István-rend nagykeresztjével. Majd a német fejedelmek, az uralkodóházak képviselõi és József Fõherceg, Augusztia fõhercegnõ, Frigyes és Jenõ fõhercegek, a felséges vendég hölgyek, Ferenc Ferdinánd néhai trónörökös gyermekei, külföldrõl érkezett rendkívüli követek és külföldi tiszti küldöttek, a felséges és felséges vendégek kísérete, majd azoknak az ezredeknek a küldöttsége, amelyeknek tulajdonosa a meghalt király volt.

A menetet arciera és magyar lovastestõrök, egy gyalogos század és egy eskadron lovas-katona zárta be, amely a táborból érkezett katonák sorfalai között tette meg az utat a Kärntnerstrassen és a Neue-Markton keresztül a kapucinusok templomáig.

A kapucinusok templomában.

A kapucinusok templomában a papság fogadta a koporsót, amelyet aztán bevitték a templomba és a katalakra állították. A felséges és a fenségek uraságok és mindazok a személyiségek, akik a holttestet az utnak eddig az utolsó részéig elkísérték, elfoglalták helyüket a teljesen feketébe borított templomban. Most még egyszer beszentelték a holttestet. Azután felemelték a koporsót és az összes jelenlevõk imádsága közben fáklyás kísérettel, a kapucinus atyák vezetésével, levitték a sirboltba.

A sirboltban.

Könnyekkel telt szemmel, fájdalomba borulva kísérték a királyi család tagjai és a többi jelenlevõk a koporsót a tekintetükkel. A sirboltba Károly király Öfelsége, a fõudvarmester a pálcával és a két hercegi rangban levõ kamarás követték a koporsót, amelyet a megboldogult uralkodó kívánságához képest Erzsébet királyné és Rudolf trónörökös

életünk és lelkünk belátni is képes. Ugy érzem, hogy akik itt vagyunk, jórészt már úgy születünk, õntudatunk elsõ ébredésétõl kezdve az ifjukoron és a férfikor küzdelmein is úgy léptünk át, hogy Őt már mint Uralkodónkat és királyunkat ismertük meg, akinek életét mindig hódolat és szeretet övezte.

Az érzéseknek ez a messze multakba visszanyuló ereje teszi fájóvá és szomorúvá a válásnak ezt az óráját; ez az érzés markol úgy a sziveinkbe arra a gondolatra, hogy I. Ferenc József szeretett nagy királyunk, mitõlünk az élõktõl, most válik meg mindörökre.

Itt benn a hazában sok ezer harang érces szavának siráma, ott messze kint az elszállott harangok lángszavu döngése zeng bucsu zsolozsmát, a nagy király utolsó útján. Mi pedig a világégés közepén, vérzõ szívünk mellett is könnyezõ szemmel mondunk utolsó Istenhözadót elpihenõ porainak. A multak minden fájdalma fellett való kiengesztelõdés-sel, a jelen borzalmaiból és fájdalmaiból merített reménységgel, halk bensőséges imánk száll feléje, áldásunk és könyeink kísérik koporsóját. — Örökálma legyen mindig zavartalan! Emlékezte pedig éljen miközöttünk nemzedékrõl nemzedékre az idõk végezetéig.

dozva visszatért a maga származási helyére, hogy újfényben ragyogjon, hogy megújodva tündököljön, ott, hol Isten örök életet rendelt a számára.

Szent kötelessége mindannyiunknak, hogy a gyászistentiszteleten megjelenve, mélyseges gyászunknak s honfiui, kegyeletos fájdalomunknak méltó módon kifejezést adjunk!

A gyászistentisztelet sorrendje:

1. A 49. és 91. zsoltár. (Recitálta: fő-tisztelendő Paneth Ezekiel főrabbi úr.)

2. Alkalmi ima. (Elmondja: fő-tisztelendő Paneth Ezekiel főrabbi úr.)

3. Halotti imák: I. Jizkor. (Éneklő: Bacon, kántor úr, énekkari segédlettel.) II. Kadis. (Elmondja: fő-tisztelendő Paneth Ezekiel főrabbi úr.) III. K'el mole rach-mim. (Éneklő: Bacon, kántor úr, énekkari segédlettel.)

A f. évi nov. hó 27-én tartott rendkívüli képviselőtestületi ülés meghagyásából: Klein Nándor s. k. hitközségi jegyző. Majrovits Jakab s. k. hitközségi elnök.

Az időközben mind népesebbé felsaporodott gyászoló közönség minden kis helyet elfoglalt az izraelita hitközség impozáns imaházában, mert időközben híre ment, hogy Bacon-t a kolozsvári ort. izr. hitközség remek hangu kántorát teljes énekkarával hozatta ez alkalomra a hitközség, hogy méltó módon áldozzon a dicső emlékeztű Nagy király iránti kegyeletének, akinek uralma alatt a hazai zsidóság sorsa a recepcio és emancipacio törvénybeiktatásával oly fényesen lett biztosítva.

A szertartással merőben ismeretlen más vallású közönséget is mélyen meghatotta az énekkar remek összhanggal és művésziesen vezetett szertartási énekeinek precíz előadása és ezek között az Erkel-Hymnusnak héber nyelven történt főlemelő eléneklése.

Déli 1 óra felé ért véget a requiemek sorozata, a mikor is eloszlott a nagy közönség.

*

Lelkeinkben mintegy felújítva a gyász friss benyomásait, mindnyájan kiapadhatlan érzésével a kegyeletnek örizzük meg emlékét az elhunyt, legalkotmányosabb Uralkodónak, a kinek a magyar nemzet és Magyarország oly sokat köszönhet, s a kinek áldott és jószágos alakját időtlen időig bevessük hiven igaz kegyelettel sziveinkbe, mint az isteni Gondviselés által nekünk adott igaz, hű és nagy Fejedelem soha el nem muló emlékeztét, a mely öröktül száll majd apáról-fiúra és elévülhetetlenül megmarad a késő utókor számára a történelem ércnél maradandóbb örökéletű lapjain!

HIREK

— **A trónörökös Aranygyapjas-rendje.** Bécsből táviratozzák, hogy Ő Felsége Ferenc József Ottó trónörökös az Aranygyapjas-rend lovagjává nevezte ki.

— **Legujabb kitüntetés.** IV. Károly király Frigyes főhercegnek a Mária Terézia-rend nagykeresztjét adományozta; báró Conrad vezérezredes kinevezte tábornagygyá; báró Hazai Samu honvédelmi miniszternek megkülönböztetett külön dicsérő elismerése jelét, a melyet báró Georgi Landwehr-miniszter is megkapott; báró Krobalin közös hadügy-miniszternek a Szent István-rend nagykeresztjét adományozta; gróf Pauer és báró Bolfras vezérezredesnek a katonai érdemkereszt első osztályát a hadiékítménnyel és végül Haus főtengernagynak a Lipót-rend nagykeresztjét a hadiékítménnyel adományozta.

— **Vilmos császár Bécsben.** Bécsből jelentik: Vilmos császár megérkezésekor a kassai cs. és kir. 34. gyalogezred egyenruháját, távozásakor pedig a debreceni 7. sz. huszárezred egyenruháját viselte arra való tekintettel, hogy Ő Felsége, az elhunyt király annakidején ezeknek az ezredeknek tulajdonosává nevezte ki. A császár délután 2 óra-kor hagyta el a Hofburgot. Elsősorban az elhunyt uralkodó hozzátartozóit látogatta meg, azután a néhai Tschirszy német nagykövét özvegyét kereste fel, akinél huzamosab ideig időzött. Azután visszatért a Hofburgba, ahol a

bolgár király, Boris trónörökös és Cirill herceg, majd Károly király látogatását fogadta. A három uralkodó sokáig tanácskoztak. Este fél tizkor a császár kíséretével a pályaudvarra hajtatott. A bucsuzásnál megjelent Károly király is és a két uralkodó ismételten megcsókolta egymást. Azután a vonat elhagyta a pályaudvart.

— **Pro Transsylvania.** Az erdélyi menekültek érdekében Zita királyné Ő Felsége legmagasabb védnöksége mellett alakuló „Pro Transsylvania” előkészítő bizottsága ezúton tudatja az érdeklődőkkel, hogy a december 3-ára tervezett alakuló diszgyűlést a koronázás utáni időre halasztja, tekintettel arra, hogy megboldogult királyunk Ő Felségének temetése, valamint a küszöbön álló koronázási ünnepségek miatt közéletünk számos kiváló tagja akadályozva van a gyűlésen való megjelenésben.

— **A király átveszi a hadsereg vezetését.** A „Berliner Tagblatt” jelenti, hogy Károly király a legrövidebb időn belül a főhadiszállásra fog utazni, hogy a hadsereg vezetését személyesen átvegye.

— **A király és a magyar parlament gyászja.** A király szűkebb környezetéhez tartozó udvari méltóság egy újságírónak elmondotta, hogy Ő Felségének jól esett a magyar pártoknak a magyar parlamentben megnyilvánult méltóságteljes részvéte. Gyönyörűnek és megkapónak találta a király a pártvezérek és a kormányelnök beszédét. Ő Felsége a harctereken a magyar nép erényeiről, faji tulajdonságairól, jelleméről és vágyairól tiszta képet alkotott. A király nemcsak a magyar politikáról van kitűnően tájékozva, hanem a vezető politikusokról is meg van a helyes, elfogulatlan véleménye.

— **Gyászünnepélyek.** Boldogult nagy királyunk temetése napján az egész országban gyászünnepélyeket tartanak. Szamosújváron is méltó gyászünnepély keretében áldoztak feledhetetlen jó királyunk emlékének. Csütörtökön délután 1/3 órakor a főtéren volt a városi hatóság által rendezett ünnepély, amelyen a hivatalok testületileg jelentek meg. Az ünnepély sorrendjén a Dalkör gyászdalt énekelt, Bárany Lukács esperes-plebános emlékbeszédet mondott, Kovács Ákos ref. lelkes imát mondott s a Szózat zárta be az ünnepséget. Az iskolákban csütörtökön délelőtt voltak a gyászünnepélyek. Pénteken az összes felekezetek templomaiban gyászszer-tartások tartottak, amelyeken a hatóságok, hivatalok s iskolák is megjelentek. A szamosújvári izr. hitközség Frischman Arthur hitk. elnök vezetése alatt f. hó 25-én tartott választmányi ülése keretben fejezte ki Ő Felsége váratlanul történt elhunyt alkalmából legmélyebb részvétét. Elnök indítványán a választmány elhatározta, hogy Ő Felsége elhalálása alkalmából érzett gyászának kifejezése képpen a tempiómra a gyászlöbögőt kifizeti, gyászistentiszteletet rendez, elrendelte, hogy a megdicsőült lelkű királyért szombatonként gyászsima mondassék és hogy a Cabinetiroda utján IV. Károly cs. éskir. Ő Felségének condoleáló és hódoló távirat küldessék.

— **A hősök eltemetése Erdélyben.** A hadseregparancsnokság megkeresésére az erdélyi kormánybiztos körrendeletet intézett az oláh uralom alól felszabadított vármegyék alispánjához aziránt, hogy a haza védelmében elesett és netalán temetetlenül maradt hő katonák tetemeit, hol ilyenek találatnának, a polgári lakosság illő módon temesse el. A hadseregparancsnokság azt is kéri, hogy a s. nelyeket az elesett hősök emlékéhez és a mostani nagy időkhez méltó módon egyszerű fakeresztel jelöljék meg, amelyre az elhunyt nevét, csapattestét és lehetőleg az elhalálzás napját tartós módon írják fel. Mindazok, akik az ilyen katonai sírhelyek megjelölése, felderítése, karbantartása és gondozása körül kitüntetik magukat, jutalomban részesülnek.

— **Uj igazságügyminiszteri rendeletek.** A hivatalos lap holnapi számában az igazságügyminiszter következő körrendeletet jelennek meg: Az eltartásra jogosult családtagok házasságon kívül született gyermekek fokozottabb magánjogi védelméről. A gyermek eltartásra sürgősségi eljárást létesít, fel-

hatalmazva a bírót, hogy a tartási kötelezettséget a pör eldölte előtt mondja ki. Sőt a házasságon kívül teherbe esett nők részére is kiutalhatja a bíróság a szüléssel járó költségeket. A másik rendelet katonai szolgálót teljesítő, avagy ezzel egy megítélés alá esők házasságát megkönnyíti, bármely anyakönyvvezetőnél kihirdetés, dispensáció nélkül nősülhetnek bevonulásuk előtt is. Intézkedik arról, hogy foglyok, internáltak, tuzok esetéről-esetre adott miniszteri engedéllyel meghatalmazott képviselőjük útján házasságot köthetnek. A negyedik rendelet a meghatalmazottak útján kötött házasságok anyakönyvvezetéséről tartalmaz rendelkezéseket.

— **Előkészületek a koronázásra.** A koronázási ünnepségekről Tisza István gróf szombaton az ellenzéki pártvezérekkel, vasárnap Csernoch hercegprimással tárgyalt az ünnepségek méretéről. Véglegesen Károly király fog dönteni, hogy mikép foljon le a koronázás, a kihez a miniszterelnök a koronázásra vonatkozó előterjesztésével csak a temetés után fog járulni. A koronázást megelőző aktusok azonban nagyrészt már folyamatban vannak. Az országgyűlés feladata lesz a hitlevél megszerkesztése. A kérdés választás alá kerülő regikoláris bizottság már csütörtökön azaz december 7-én hozzáfog munkájához. Az általuk elkészített javaslat kerül az országgyűlés elé letárgyalásra. Ezután a képviselőház és főrendiház együttes küldöttsége közli a királylyal a hitlevél szövegét, aki a miniszterelnök útján közli a hitlevél elfogadását. A képviselőház és főrendiház a királyi párt Budapestre érkezésekor ünnepélyes fogadtatásban részesíti. Azután a koronázás előtt teljes diszben megjelennek a királyi pár előtt, hogy hódoló üdvözlőket kifejezzék. Meglehet, hogy a fogadáson a trónörökös, József Ferenc-Ottó is jelen lesz. Az országgyűlés régi szokás szerint koronázáskor tiszteletdíjat ajánl fel az uralkodó párnak. Erről a miniszterelnök a hitlevél megszövegezése után javaslatot terjeszt be. A határozatról szintén együttes küldöttség értesíti az uralkodó párt. A koronázási menetben a kíséret tagjai közül csupán a zászlós urak vonulnak fel lovon, ezen felül egy kisebb bandérium. A pénzügyminiszter az ősi szokástól eltérőleg gyalog vesz részt a menetben, míg azelőtt lóhátról arany és ezüst pénzt szórt a nép közé. Munkapárti forrásból eredő hírek szerint a koronázás december 24-én lesz a Mátyás-templomban, Hétfőn az országházban értekezletet tartanak a koronázási ünnepségek kidolgozására. A Károlyi-pártból eredő információk szerint akcióit indítanak, hogy az országgyűlés permanens üléseket tartson. A katonaképviselőket ez okból mentsék fel, hogy állandóan Budapesten tartózkodhassanak, hol fontosabb feladatokat végezhetnek, mint a katonaságnál, mivel nem a fronton, hanem a parancsnokságnál teljesítenek szolgálatot és így könnyen nélkülözhetők.

— **A dési ref. egyház kegyelete** követezésre méltó formában nyilvánult meg a most eltemetett feledhetlen jó királyunk halála alkalmából. Ugyanis az egyháztanács november 30-án tartott ülésében gyászának szóval és jegyzőkönyvileg is kifejezést adván, egyben 1000 koronás alapítványt tett, amelynek kamatai évente egy fiú és egy leány iskolai példás, kötelességtudó és munkás növendéknek adassanak ki annak örök emlékeztetére, hogy Istenben boldogult dicső királyunk, Első Ferenc József is áldásos hosszú életének egész folyamán az ernyedetlen kötelességtudás s a fáradságot nem ismerő szorgalom örökéletű mintaképe volt.

— **A politikai elitéltek amnesztiája.** Bécsből jelentik beavatott forrásból, hogy a király amnesztiát ad ki, amely a politikai elitéltekre is kiterjed. Ez utóbbi körülménynek politikai jelentőséget tulajdonítanak.

— **Románia egy negyedrészt elfoglaltuk.** Bécsből táviratozzák: Irányadó katonai helyről közlik, hogy a szövetségesek novemer hó 25-éig több mint 32 ezer négyzetkilométer területet szállottak meg Oláhországból, tehát egész románia negyedrészt. Az elmúlt héten a román harctéren 52 tisztet, 4243 közembert, 12 gépfegyvert, 370 vasuti kocsi és ezernél több járművet zsákmányoltunk.

szarkofágja között helyezték el. Az újabb beszentelés és a halotti imádság elmondása után az első főudvarmester átadta a koporsó kulcsát a kapucinus atyák gvardiánjának és oltalmába ajánlotta. Erre Károly király kíséretével visszatért a templomba, azután a felséges és a fenséges vendégek eltávoztak.

Mire a gyászünnepség véget ért, már leereszkedett az alkonyat árnyéka. Aki részt vehetett ezen a gyászünnepségen, élete fogytáig megőrzi emlékezetében a megboldogult uralkodó iránt való szeretetének és tisztelőtének a megnyilvánítását. Ez a sirbolt ezután bucsujáró hely lesz, amelyhez a két birodalom és az idegen országok népei zárandokolni fognak, hogy az Istenben boldogult uralkodó iránt szeretetüket, tisztelőtükét és becsüléstiket leróják.

A temetésen résztvevők számát a rendőrség egy millióra becsüli.

Vármegyénk és városaink gyásza.

Lapunk gyászkeretű külön kiadásaiból ide iktatjuk azokat a táviratokat, amelyeket Szolnok-Doboka vármegye, Dés és Szamosujvár városok a királyi gyász alkalmával a m. kir. belügyminiszter utján legfelsőbb helyre intéztek, s amelyekben kifejezést adtak részvéttüknek s egyben a trónválkozás folytán hódoló hűség-nyilvánításukat is bejelentették.

Ezek a táviratok a következő szöveggel adattak ki:

1. A vármegye részvét távirata:

Nagyméltóságú Sándor János belügyi m. kir. Minister urnak
Budapesten.

Szolnok-Doboka vármegye törvényhatóságának közönségét mélyen megrendítette Ő Császári és Apostoli Királyi Felségének, Első Ferenc József dicsően uralkodott Királyunknak Nagyméltóságod által közölt halálhíre.

A Monarchiát és szeretett Hazánkat lesújtó mélységes gyászban megtört lélekkel osztozik vármegyénk lakossága és a Hazának minden hű fia.

Meghatva érezzük mindnyájan azt a nagy veszteséget, amely országunkat a legalkotmányosabb Uralkodó és a rajongva szeretett Király elhunytával érte.

Kérjük Nagyméltóságodat, hogy mélyen megtört szívünknek gyászát, osztatlan és igaz részvéttünknek hódolatteljes nyilvánítását legfelsőbb helyen kifejezésre juttatni méltóztassék.

Gróf Bethlen Balázs, főispán-kormánybiztos. Hye Jenő, alispán.

2. A vármegye hódoló távirata:

Nagyméltóságú Sándor János belügyi m. kir. Minister urnak
Budapesten.

Az állam életében folyamatos és megszakíthatatlan királyi hatalom alkotmányunk bölcs törvényeinek rendelkezése szerint Ő Felségére Károly királyra, Hazánknak törvényes Uralkodójára szállott át, aki történelmi és világválságos súlyos időkben veszi át fényes emlékezetű dicső Elődjétől a harcban álló Monarchia gondjait.

Vármegyénk közönsége a magyar nemzet hagyományos királyhűségétől áthatott hazafias szívvel és emelkedett lélekkel teszi meg hódoló fogadalmát és hűségnyilatkozatát Ő Felsége, Hazánk és a monarchia új Uralkodója előtt és kéri Nagyméltóságodat, hogy ezt illetékes helyen tolmácsolni sziveskedjék.

Gróf Bethlen Balázs, főispán-kormánybiztos. Hye Jenő, alispán.

3. Dés város részvét távirata:

M. kir. belügyi Minister urnak
Budapesten.

Dés r. tan. város közönsége legalkotmányosabb Urunk és Királyunknak lesújtó és váratlan halálhírére megrendült szívvel véve tudomásul, mely tisztelettel kéri Nagyméltóságodat, hogy hódolatteljes részvétét legfelsőbb helyre eljuttatni kegyeskedjék.

Ilosvay Jenő, kir. tan., polgármester.

4. Dés város hódoló távirata:

M. kir. belügyi Minister urnak
Budapesten.

Dés r. tan. város közönsége alattvalói hódolattal, odaadó hűséggel és mélységes ragaszkodással üdvözli a dicsőségesen uralkodott Első Ferenc József trónjára lépő fennkölt lelkületű utódját s alázattal kéri Nagyméltóságodat, hogy az új Uralkodó előtt fogadott törhetetlen hűségét és tantoríthatatlan hódolatát a legmagasabb Trón elé juttatni kegyeskedjék.

Ilosvay Jenő, kir. tan., polgármester.

5. Szamosujvár város részvét távirata:

Belügyi Minister urnak
Budapesten.

Szamosujvár város közönsége megtartott közgyűlésében szeretett Királyunknak, Első Ferenc József Ő császári és Apostoli királyi Felségének elhunyt felett legmélyebb részvéttének és igaz fájdalomának adott kifejezést.

Ezen közgyűlési határozat alapján felkérem Nagyméltóságodat, hogy a város közönségének részvétét legfelsőbb helyen tolmácsolni kegyeskedjék.

Tódorffy Lukács, polgármester.

6. Szamosujvár város hódoló távirata:

Belügyi Minister urnak
Budapesten.

Szamosujvár város közönsége megtartott közgyűlésében IV-ik Károly ausztriai császár és Magyarország Apostoli Királya Ő Felségének trónra lépése alkalmából legmélyebb és leghűségesebb alattvalói hódolatát nyilvánította.

Felkérem Nagyméltóságodat, hogy a város ezen hódolatnyilvánítását legfelsőbb helyen kifejezésre juttatni kegyeskedjék.

Tódorffy Lukács, polgármester.

Itt említjük meg, hogy Dr. Mihály Tivadar országgyűlési képviselő, aki kellő időben nem jelenhetett meg a képviselőház ülésére, az alábbi táviratokban jelentette be a Háznak szánt nyilatkozatait:

7. Dr. Mihály Tivadar részvét távirata:

Nagyméltóságú gróf Tisza István
ministerelnök urhoz
Budapest.

Mindnyájunk által hön szeretett Első Ferenc József császári és Apostoli királyi Ő Felségének elhunyt alkalmából pártunk és a hazai román nép nevében a legmélyebb fájdalom és legbensőbb részvét érzelmeit nyilvánítom.

Dr. Mihály Tivadar, orsz. gyűl. képviselő, a román nemzetiségi párt elnöke.

8. Dr. Mihály Tivadar hódoló távirata:

Nagyméltóságú gróf Tisza István
ministerelnök urhoz
Budapest.

Mindnyájunk által hön szeretett Károly császári és királyi Ő Felségének trónra lépése alkalmából pártunk és a hazai román nép nevében a legmélyebb hódolat és a Habsburg-dynasztia iránti tradicionális hűség érzelmeit nyilvánítom.

Dr. Mihály Tivadar, orsz. gyűl. képviselő, a román nemzetiségi párt elnöke.

Ezen kívül Gróf Bethlen Balázs főispán-kormánybiztos körendeletű uton intézkedett a gyász és kegyelet méltó kifejezésének egy-egy módján és egyidőben való megnyilvánulása iránt és pedig aképen, hogy a bécsi temetési szertartással egyidőben az összes járási központokon kegyeletes gyász emlékünnepélyek tartattak az összes hatóságok, hivatalok és testületek részvételével és a temetést követő napon pedig, azaz december

elsején az összes felekezetek templomaiban gyász istentiszteletek s requiemek voltak, amelyeken a hatóságok szintén mindenütt résztvettek.

Maga a vármegye impozáns koszorút helyeztet a ravatalra a bécsi cs. és kir. várkapitányság utján, valamint a temetésen Gróf Bethlen Balázs főispán és id. Gróf Bethlen Pál által képviseltette magát.

Gyászünnepségek Désen.

A temetés napján délutáni 2 óra után már ezrekre menő nagy tömeg hullámozott Dés város főterén. A Turul-szobor előtt a városi hatóság által felállított és szinte classicus gyászpompával megstilizált impozáns emelvény körül, amelynek jobb és baloldalán hatalmas égő kandelaberek lángoltak, csakhamar összesereglettek és elfoglalták helyeiket a hivatalos testületek, egyesületek, iskolák és rövid harangzúgás után felcsendült a gyászdal, amely méltó módon intonálta a komor pompával összeállított gyászünnepélyt. Az emelvényen a megdicsőült Uralkodónak pálmákkal körített művészi kivitelű szobra s a gyászleppellel borított magyar cimer jelképezte az emlékünnep külső vonatkozásait.

P. Rozsnyai Barnabás szentferencdi gvardián emelkedett hangú alkalmi imája után Dr. Bene Ferenc, lapunk felelős szerkesztője lépett a szószékre, amelyen az összes felekezetek lelkészei papi ornátusban foglaltak helyet, és szárnyaló szép gyász-émlékbeszédben tolmácsolta élethű keretben nemzetünk mély gyászát és abban mindnyájunknak megtört szívvel való részvételét.

A teljesen sikerült jellegzetes gyászbeszédet teljes szöveggel adjuk lapunk jelen számában.

A Hymnusnak a dési m. kir. állami főgymnasium vegyes kara által történt precíz eléneklésével nyert befejezést a gyászünnepély, amely után egy óra hosszat zúgtak a város összes harangjai s ezeknek megható bongása s a gyászflorral bevont villanylámpák, a teljesen lezárt üzletek s a szünetelő forgalom, nemkülönben a még órák hosszáig hullámozó megható tömegek magába mélyedt szomorúsága emlékeztetnek arra, hogy Bécsben épen abban az órában helyezték el ősei sirboltjában a legnépszerűbb Habsburgot, két birodalom hatalmas urát, Első Ferenc József Istenben boldogult és megdicsőült szeretett királyunkat.

A requiemek.

December elsején reggeli 8 órakor a gör. katolikusok templomában vette kezdetét a gyászistentiszteletek sorrendje, ahol Boros Vidor g. kath. esperes tartott gyászmisét az elhunyt uralkodó lelkiüdvéért. Innen a hatóságok és testületek a görög keletiek Deák-utcai templomába vonultak, ahol Hermann Tivadar esperes celebrált. Fél tíz óra körül vette kezdetét a requiem a róm. katolikus templomban, itt P. Rozsnyai Barnabás pontifikált nagy papi segédlettel, mert az itt tartózkodó növendékpapság is részt vett a gyász-mise kiszolgáltatása körüli segédkezésben.

Mise után a templom hajójában felállított fényes és impozáns ravatal beszentelésével ért véget a gyászszertartás.

A reformátusok templomában az isteni tisztelet sorrendje a következő volt:

1. Invocatio. (20. dics.) 2. Gyülekezet éneke (XC. Zsolt. 1, 2. v.) 3. Ima. Miatyánk. 4. Közének. 5. Emlékbeszéd. 6. Áldás. 7. Hymnus. (67. dics.) — Farkas Albert magasan szárnyaló imája után Vásárhelyi Boldizsár esperes gyászémlékbeszéde ragadta magával a templomot zsufozásig betöltő válogatott hallgatóságot.

A dési autonom izraelita hitközség ez alkalommal külön hivatalos gyászjelentést bocsátott ki, a mely az alábbiakban állapította meg a gyász ünnepség sorrendjét:

A dési aut. cr'h. izraelita hitközség hön szeretett, jóságos Királyunk I. Ferenc József Ő Felségének az örök fényesség honába történt elköltözése alkalmából a folyó évi december hó 1-én, pénteken délelőtt fél 12 órakor főtemplomában ünnepélyes gyászistentiszteletet tart.

Lealkonyult a királyi Apostol áldásos életének ragyogó fényességű napja, és leál-

— **Bratianu állása megrendült.** A „Frankfurter Zeitung” jelenti: Londoni hírek szerint az oláh politikai és katonai vezetésben mélyreható változások várhatók. Bratianu állása megrendült.

— **Huszonöt kilométernyire Bukarest erődjét.** A „Neues Wiener Tagblatt” jelenti: A Mackensen-hadsereg lovassága immár csak 40 kilométernyire van Bukaresttől és 25 kilométernyire Bukarest előretolt erődítéseitől. A lovasság legyőzte a nagyobbára orosz ruhába bujtatózott szerb csapatokat és három ágyút zsákmányoltak tőlük. Bukarestet egyetlen orosz hadtest védi.

— **A szerbek pusztulása.** Pétervári jelentések szerint Panjevic belgrádi professzor legutóbb Péterváron előadást tartott, amelyen előadta, hogy a világháboruban eddig 2 millió szerb pusztult el.

— **A színházak, mozik és mulatók szünete.** A belügyminiszter megengedte, hogy a színházak, mulatók és mozik pénteken, miután Bécsben már megtörtént a rekviem, működésüket megkezdhessék. Hétfőn azonban, mikor Budapesten fogják a rekviem megőrzését, az előadásoknak ismét szünetelniük kell.

— **Minden élelmiszert rekvirál a kormány.** A hivatalos „Budapesti Közlöny” tegnapi számában kormányrendelet jelent meg. A rendelet szerint az országos közlelmzési hivatal tekintet nélkül az eddig kiadott kormányrendeletekre, minden emberi élelmiszere használható terményt és örleményt, akár a termelőktől, iparvállalatoktól, malmoktól, kereskedőktől és magánháztartásokból a megállapított maximális áron rekvirálhat.

— **A cséplőgépezők és fűtők felmentése.** A honvédelmi miniszter ma délelőtt távirati rendeletben arról értesítette a város polgármesteri hivatalát, hogy a cséplőgépezők és fűtők felmentési határidejét, ha igazolják, hogy jelenleg is ilyen munkakört töltenek be, bizonytalan ideig meghosszabbította. Az igazolásokat hatósági bizonyítványokkal a polgármesteri hivatalban lehet eszközölni.

— **A dohányárusítás korlátozása.** A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben megtiltja, hogy a kávéházakban és vendéglőkben trafikárut adhassanak el és egyúttal a nagytrafikok forgalmát is szabályozza. A rendelet, amelyre a dohányfogyasztás szabályozása érdekében már régen szükség lett volna, főbb intézkedéseiben kimondja, hogy vendéglőkben, kávéházakban, korcsmákban ezentul semmiféle dohánygyártmányt nem szabad árúsítani. E helységek tulajdonosaitól az engedélyek azonnal megvonandók. Aki a tilalom ellen vét, egy havi elzárással büntethető. Egyletekben, kaszinókban, társaságokban, katonai kantinokban és kórházakban, valamint fogolytáborokban ezentul is szabad dohányterméket árúsítani. Olyan fűszerek és szatócsok, akik nem kizárólag dohányárusítással foglalkoznak, a dohányhiány ideje alatt nem kaphatnak árut. A pénzügyigazgatóságok új dohánykiadásra engedélyt nem adhatnak ki, az időközben megüresedő kistrafikok közül pedig csak azokat tölthetik be, amelyek a szomszédos kistrafiktól legalább kétszázötven méter távolságra vannak. Végül szabályozza a rendelet a mennyiséget, amelyet a különböző trafikok kaphatnak. Szigorúan tilos üzleten kívül dohányt árúsítani. Megfékezi a rendelet a dohánygyártás kicsinyben való üzleteit is. A nagyárusok az az 1913-ik évi forgalmuk öt százalékát tartják csak vissza kicsinyben való árúsításra.

— **Az új váltóúrlapokról** szóló, a M. P. f. évi 45. számában megjelent közleményünk második bekezdésének 6-ik sorában tévesen azt jeleztük, hogy az 1916. évi XXVII. törvénycikk első szakaszában megállapított I. fokozat tételeinek megfelelőleg, többek között 3.30 koronás váltóúrlapokat is fog a pénzügyminiszter 1916. dec. 1-től forgalomba hozni. A éves jelzés a „Budapesti Közlöny”-ben közzétett november 4-éről kelt 135 977. sz. pénzügyminiszteri rendelet alapján történt. A hivatalos lapba nyomdai hibából kerülhetett a 3 korona 20 fillér helyett 3 korona 30 fillér. És habár fentemli-

tett közleményünk negyedik bekezdésében, valamint a további rendelkezések ismertetésénél is mindenütt 3 K 20 fillérről teszünk említést, mindazonáltal olvasóinkban a kétséget eloszlatni akarván, közöljük és hangsúlyozzuk ezúttal, hogy nem 3 K 30 f, hanem a fent említett törvénycikkben megállapított 1-ső fokozathoz képest az 1800 koronán túl 2:00 koronáig terjedő összegről 3 K 20 filléres váltóúrlapokat fog a pénzügyminiszterium forgalomba hozni.

— **Uj szállítási igazolványok.** A hivatalos lap számbeli száma közli a kormányrendeletét a szállítási igazolványok úrlapjának megváltoztatásáról. November 30-tól kezdve csak az új szürke, víznyomásos papíron előállított hivatalos úrlapokat szabad használni, míg a régebbi igazolványok — szállítás alatt lévő áruk igazolványainak kivételével — hatályukat veszítik.

— **Öt és félmillió háborús jótékony-sági célokra.** Magyarországon még nem voltak olyan eredményes gyűjtési akciók, mint azok, amelyeket Az Est indított a háborús emberbaráti célokra. Az Est első ilyen gyűjtést-akciója a háborúban megvakult hőseink ellátásának céljára már az első hetekben százezreket eredményezett. A nagyközönség adakozó kedve még most se lankadt, úgy, hogy eddig 1,200.000 koronát meghaladó összeg gyűlt erre a célra. A kárpái csatákban feldúlt magyar falvak építésére indított gyűjtést is közel 1,200.000 koronával zárta le Az Est. Amikor pedig a román árulás erdélyi testvéreinket hontalanná tette, az első héten naponta több százezer korona adomány folyt be és a jószív áradata még most is ontja a pénzt, úgy, hogy ez a gyűjtés az 1³/₄ millió koronát már meghaladta. Az Est nagy publicitásának és népszerűségének a megnyilvánulásai ezek a nagyszabású gyűjtések. A fentemlített összegeken kívül a hadiövezeteknek, árváknak, rokkantoknak és a háború más csapása által közvetlen vagy közvetve sújtottaknak is befolyt 1¹/₂ millió koronán felüli összeg, úgy, hogy Az Est eddigi gyűjtései meghaladják az 5¹/₂ millió koronát. És ha megemlítjük, hogy az 5¹/₂ millió nem nagy adományokból, hanem nagyrészt a harctéren küzdő hősök és a szerény jövedelmű milliók filléreiből gyűlt össze, képet adunk arról, hogy Az Est-et Magyarországon palotákban és kunyhókban egyaránt olvassák és szeretik.

— **Óra- és ékszer javítások, alakítások** legprecízebben eszközöltetnek **Beér J. Jenő ékszerész üzletében Désen.** Törött aranyat a legmagasabb árban megvesz. Karikagyűrűk rendelés szerint készülnek. Szolid kiszolgálását számtalan elismerő levél bizonyítja. 52—52

— **Élővirágcsokrok** menegzőkre és minden alkalomra, koszorúk, asztal- és szobadíszítő füzérek, valamint élővirág kötetlenül is, az év minden szakában a legválasztékosabb izléssel és legpontosabb kiállítással, legjutányosabban készülnek br. Pöllnitz Dezsőné virágkertészetében. Dész, Veér-utca 3. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Telefon sz. 115.

— **Takarékbetéteket** a Dési Hitelbank legelőnyösebb feltételek mellett fogad el. Visszafizetéseket rendszerint felmondás nélkül teljesít.

Kiadja: a Vármegyei Közélet szerkesztősége.

Hirdetések.

Mátyás Herman, Dész

termények-, élőállatok- és földbirtok közvetítő ügynöke

128-6

Elvállal: Megbízásokat, mindennemű termények-, élőállatok és földbirtokok adás-vevési közvetítését.

Telefon: 73. Sörgöny-cím: **Mátyás Herman Dész.**

Tanuló felvétetik a Demeter és Kiss könyvnyomdájába.

Sz. 539—1916.

Feladási hirdetmény.

Értékesítés tárgyát képezi a Cegötelke községi ref. egyház tulajdonát képező, kihasználásra esedékes 8:0 kat. hold kiterjedésű erdőterületen található 200 m³ cserkereg termelésre alkalmas tölgyfa, az arról termelhető 150 q. cserkereg és 100 m³ vegyes tűzifa.

Fent megjelölt fa mennyiség 1917 február 1-én d. u. 2 órakor az iskola helyiségében tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen el fog adatni.

Kikiáltási összeg 3000 kor.

Bánat pénz 300 kor.

Utó ajánlatok nem fogadtnak el.

Az árverési feltételek a Cegötelke községi ref. egyház gondnokságánál és Désen a bethlenvidéki m. kir. járási erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Cegötelke, 1916 november 22-én.

Leskai Károly
gondnok.

Musnai Károly
ref. lelkész esperes.

Szamosvölgyi vasút Részvény-Társaság.

Sz. 18034/All.

3—3

Hirdetmény.

Alőlirott vasút részvénytársaság igazgatósága ezennel közhírré teszi, hogy az 1916. október 25-én Désen tartott igazgatósági ülés alkalmával a kir. Közjegyző közbenjöttével törlesztésre a következő számok sorsoltattak ki: 2, 77, 183, 394, 720, 924, 1007, 1155, 1274, 1332, 1351, 1355, 1372, 1401, 1450, 1509, 1594, 1637, 1828, 1830, 2003, 2028, 2037, 2086, 2093, 2194, 2200, 2202, 2214, 2322, 2391, 2492, 2625, 3229, 3284, 3285, 3552, 3638, 3681, 3716, 3805, 3952, 4014, 4216, 4291, 4312, 4352, 4466, 4467, 4634, 4650, 4655, 4666, 4721, 4756, 4920, 5161, 5324, 5362, 5508, 5758, 5927, 5996, 6079, 6337, 6434, 6517, 6680, 6709, 6726, 6834, 6862, 7117, 7143, 7155, 7166, 7192, 7196, 7276, 7311, 7361, 7449, 7460, 7491, 7508, 7725, 7778, 7857, 8000, 8200, 8306, 8401, 8704, 8778, 8915, 8951, 9365, 9405, 9464, 9776, 9812, 9946, 11818, 12434, 13054, 18647.

Ezen elsőbbségi részvények 1917. január 2-től kezdve a társaság főpénztáránál Désen, Schoeller és Társa bankházánál Bécsben (I. Wildpretmarkt 10.) és a Baseler Handels Banknál Baselen teljes névértékben beváltatnak.

A korábban kisorsolt elsőbbségi részvényekből eddig be nem váltattak: 1976, 3214, 12533. I. és II. fél, 13522. I. fél, 13791. I. fél számú elsőbbségi részvények.

Dész, 1916. november hó 13-án.

A szamosvölgyi vasút részvénytársaság igazgatósága.

A bethleni Nagy-vendéglő

1917. év április 24-től

bérbeadó.

Feltételeket közli Gróf BETHLEN ANDRÁS örökösök uradalmi intézősége, Bethlen. 1—3

Hírlapok, folyóiratok, könyvek, falragaszok, béli meghívók, eljegyzési- és esküvői értesítések, névjegyek, gyászjelentések és minden könyvnyomdai szakba vágó munkák pontos elkészítését jutányos árak mellett elvállalja

Demeter és Kiss

villanyerőre berendezett

könyvnyomdája könyvkötészete

**Rákóczi-tér
5. sz.**

|| Désen ||

**Rákóczi-tér
5. sz.**

**• Könyvkötészeti szakba vágó munkák gyors
|| és legszebb kivitelben elkészítetnek ||**

**Közigazgatási-, körjegyzői-, bírósági és
végrehajtói nyomtatványok nagy raktára**